

Duiding arbeidsmarkt-ontwikkelingen

Juli 2021

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Ontwikkeling WW-uitkeringen	3
1.1. Lopende WW-uitkeringen	3
1.2. Instroom en uitstroom WW	4
1.3. Personen met kortdurende en langdurige WW	5
2. Vacatureontwikkelingen	7
2.1. Totale vacaturemarkt	7
2.2. Vacatures naar beroepsniveau en beroepsklasse	10
3. Spanningsindicator	12
3.1. Spanning op de arbeidsmarkt	12
3.2. Spanning naar beroep	13
3.3. Spanning naar arbeidsmarktregio	14
Bijlage I Ontslagvergunningen	16
Colofon	17

Samenvatting

Deze publicatie Duiding Arbeidsmarktontwikkelingen gaat in op de ontwikkelingen in WW-uitkeringen, vacatures en spanning op de arbeidsmarkt in de eerste maanden van 2021. Daaruit blijkt dat de arbeidsmarkt zich aan het herstellen is:

- UWV verstrekke eind mei 2021 bijna 250 duizend lopende WW-uitkeringen. Dat zijn er 52 duizend minder dan een jaar eerder (-17%).
- De lente van 2021 (maart t/m mei) vormt een groot contrast met de lente van 2020. In het voorjaar van 2020 was de WW-instroom vanwege de start van de coronacrisis veel hoger (+66%) dan de WW-uitstroom. Het aantal lopende WW-uitkeringen nam daardoor sterk toe. In het voorjaar van 2021 was het beeld juist andersom. De uitstroom overtrof de instroom ruimschoots (+51%).
- Aan het begin van de coronacrisis hadden personen jonger dan 30 jaar een hoger aandeel in de WW-instroom (38%) dan vóór de coronacrisis (25%). Na de piek is het aandeel teruggelopen tot 26% in het afgelopen voorjaar. Dat is weer dicht bij het niveau van voor de coronacrisis.
- Het aantal openstaande vacatures neemt toe en kwam eind maart 2021 uit op 245 duizend. Dat zijn er 27 duizend meer dan eind maart 2020. Daarnaast stijgt sinds begin 2021 het aantal uitzenduren weer.
- In het eerste kwartaal van 2021 nam de spanning op de arbeidsmarkt weer toe. Er is weliswaar nog steeds sprake van een gemiddelde spanning, maar voor veel beroepen is alweer sprake van krapte. De spanning op de arbeidsmarkt ligt hiermee op hetzelfde niveau als in het eerste kwartaal van 2020. UWV verwacht dat de spanning op de arbeidsmarkt in het tweede kwartaal van 2021 verder toeneemt.
- Het aantal ontslaaanvragen om bedrijfseconomische redenen is in het eerste halfjaar van 2021 met 28% gedaald ten opzichte van dezelfde periode van 2020. De meeste ontslaaanvragen om bedrijfseconomische redenen kwamen vanuit de industrie, de handel en de zakelijke dienstverlening.

1. Ontwikkeling WW-uitkeringen

1.1. Lopende WW-uitkeringen

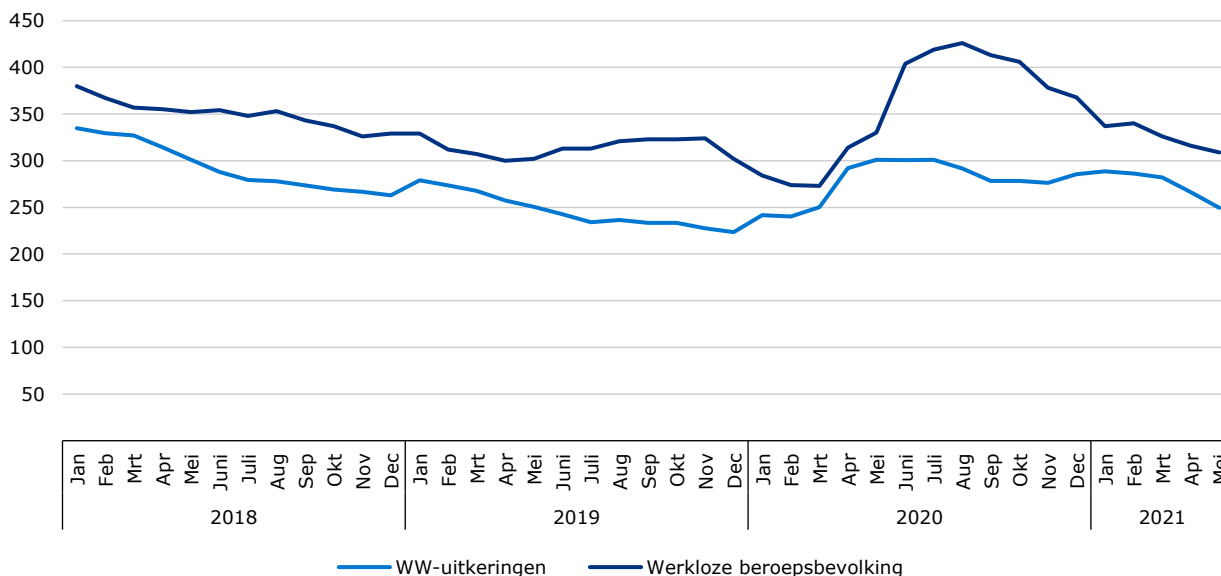
UWV verstrekke eind mei 2021 bijna 250 duizend lopende WW-uitkeringen. Dat zijn er 52 duizend minder dan een jaar eerder (-17%).

Het aantal werklozen was in mei 2021 volgens het CBS gemiddeld 309 duizend. Dat is 6% minder dan in mei 2020. De werkloosheid lag in mei op 3,3% van de beroepsbevolking, een jaar eerder nog op 3,6%.¹

In figuur 1.1 wordt de ontwikkeling van WW-uitkeringen en werkloosheid vergeleken vanaf 2018. Tussen maart en mei 2020 steeg zowel het aantal uitkeringen als het aantal werklozen. Daarna bleef de werkloosheid nog stijgen tot augustus, om vervolgens bijna elke maand weer te dalen. Het aantal lopende WW-uitkeringen veranderde vanaf mei 2020 veel minder dan de werkloosheid. Zonder steunmaatregelen van de rijksoverheid² zouden de werkloosheid en het aantal WW-uitkeringen sterker zijn toegenomen.

Figuur 1.1 Lopende WW-uitkeringen en werkloze beroepsbevolking

Aantal per maand, in duizendtallen

Het CBS corrigeert de werkloze beroepsbevolking voor seizoensinvloeden en werkt met maandgemiddelden. UWV publiceert het aantal WW-uitkeringen zonder seizoenscorrectie. Het gaat om de stand aan het eind van de maand.

Bron: UWV en CBS

De ontwikkeling van het aantal WW-uitkeringen volgt om een aantal redenen niet precies de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking. Sinds de start van de coronacrisis geldt dat extra sterk.

- Niet elke werkloze heeft een WW-uitkering. Dat kan zijn omdat er nog onvoldoende gewerkt is om recht op een WW-uitkering te hebben, of omdat de WW-uitkering is afgelopen zonder dat iemand nieuw werk heeft gevonden. Er kan wel sprake zijn van een andere uitkering, zoals een bijstandsuitkering of arbeidsongeschiktheidsuitkering. Aan het begin van de coronacrisis verloren vooral veel jongeren hun baan. Die hebben meestal vanwege hun beperkte arbeidsverleden nog geen of slechts kort recht op een WW-uitkering. Daardoor steeg de werkloosheid veel sterker dan het aantal WW-uitkeringen. Als jongeren al recht hadden op een uitkering, stroomden ze snel weer uit.³

¹ CBS (juni 2021), Maandbericht beroepsbevolking mei 2021.

² De tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), en de opvolgers daarvan (NOW2 en NOW3) zijn bedoeld voor werkgevers die als gevolg van het coronavirus vanaf 1 maart 2020 kampen met een substantieel omzetverlies. Het zijn tegemoetkomingen in de loonkosten, in de vorm van een voorschot. Hiermee kunnen werknemers worden doorbetaald. Zie www.rijksoverheid.nl voor meer details over de regelingen.

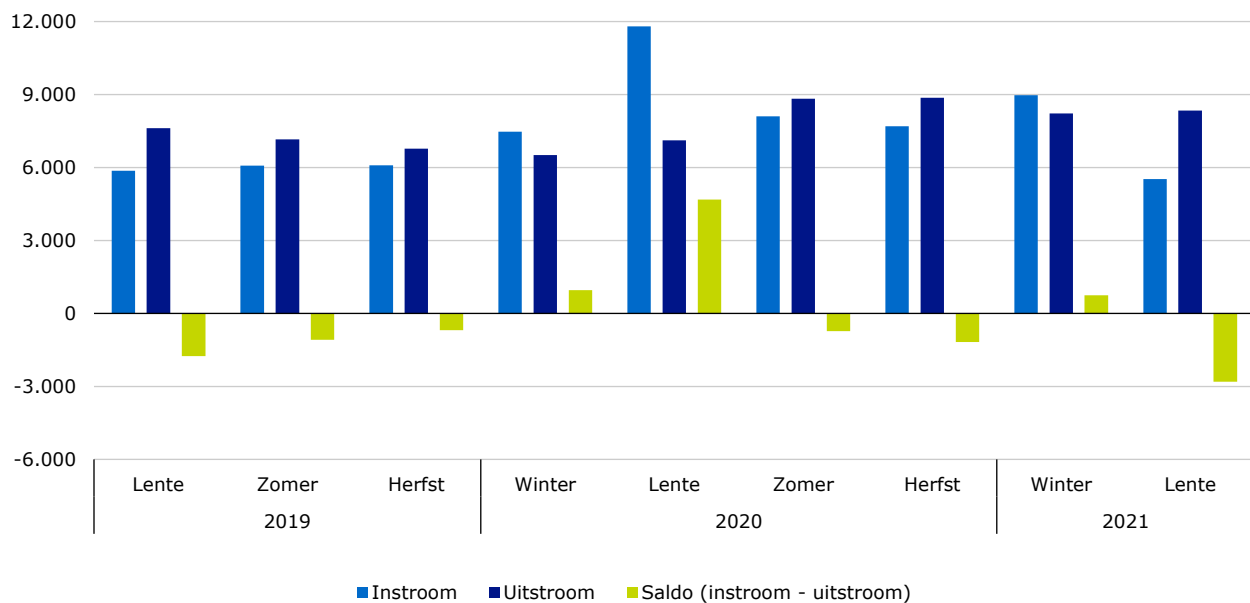
³ UWV (oktober 2020), Duiding arbeidsmarktontwikkelingen oktober 2020.

- Niet iedereen met een WW-uitkering wordt tot de werkloze beroepsbevolking gerekend.⁴ Dat kan bijvoorbeeld gelden voor mensen die naast hun WW-uitkering een baan hebben.⁵
- De werkloosheid kan ook stijgen doordat meer mensen zich gaan aanbieden op de arbeidsmarkt. Het gaat dan om mensen die voorheen niet tot de beroepsbevolking werden gerekend, omdat ze niet werkten en ook geen werk zochten (of nog geen 15 jaar waren). Volgens het CBS nam vooral daardoor de werkloosheid tussen mei en augustus 2020 toe.⁶

1.2. Instroom en uitstroom WW

De lente van 2021 vormt een groot contrast met de lente van 2020 (figuur 1.2). In het voorjaar van 2020 was de gemiddelde WW-instroom per week vanwege de start van de coronacrisis veel hoger (+66%) dan de WW-uitstroom. Het aantal lopende WW-uitkeringen nam daardoor sterk toe. Het afgelopen voorjaar was het juist andersom. De uitstroom overtrof de instroom ruimschoots (+51%). Per saldo nam het aantal uitkeringen af. Dat er in het voorjaar meer uitstroom dan instroom is, past bij het gebruikelijke seizoenspatroon, maar het afgelopen voorjaar was het verschil tussen uitstroom en instroom wel extra groot. De ontwikkeling was zelfs iets gunstiger dan in voorjaar 2019. Bij deze analyse gebruiken we de meteorologische seizoenen (zie de tekst onder de grafiek). De lente bestaat uit de maanden maart tot en met mei.

Figuur 1.2 WW-instroom en –uitstroom per seizoen
Gemiddelde aantallen uitkeringen per week

Lente: maart t/m mei; zomer: juni t/m augustus; herfst: september t/m november; winter: december (jaar t-1) t/m februari (jaar t).

Bron: UWV

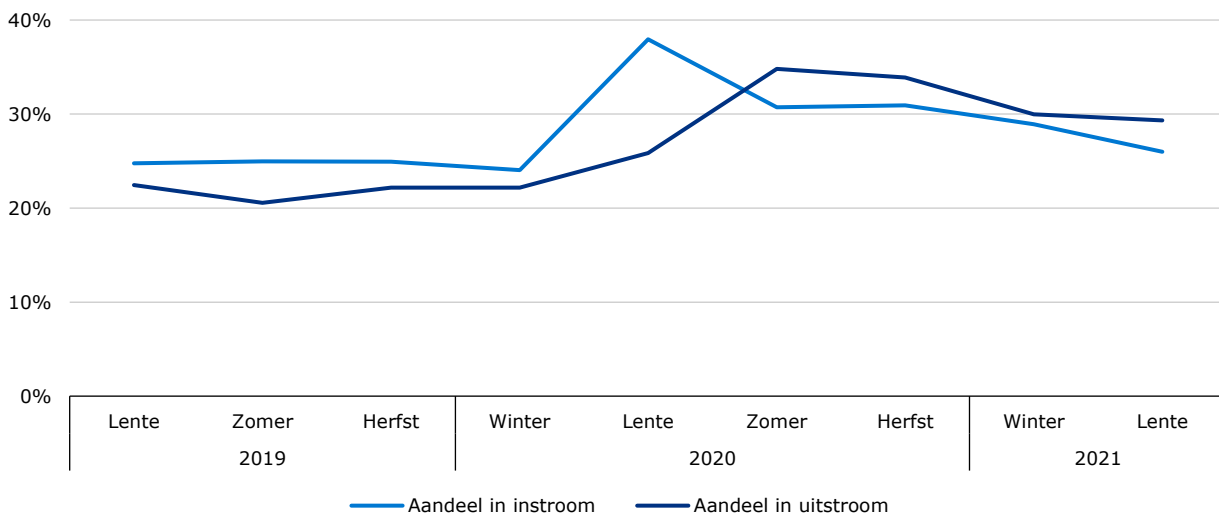
Aan het begin van de coronacrisis hadden personen jonger dan 30 jaar een hoger aandeel in de WW-instroom (38%) dan vóór de coronacrisis (gemiddeld 25% in 2019). Na de piek is het aandeel teruggelopen tot 26% in het afgelopen voorjaar. Dat is weer dicht bij het niveau van voor de coronacrisis (figuur 1.3). Het percentage 30-minners in de uitstroom was het hoogst in de zomer van 2020. Het is daarna wel weer gedaald, maar nog wel hoger dan voor de coronacrisis.

⁴ Volgens de internationale definitie vallen daar alleen mensen zonder werk (van minimaal een uur per week) onder die beschikbaar zijn voor werk en recent actief hebben gezocht naar werk. Hoe mensen worden ingedeeld hangt af hoe ze de enquêtevragen over deze onderwerpen hebben ingevuld. Het is mogelijk dat ook iemand met een volledige WW-uitkering o.b.v. de gegeven antwoorden niet als werkloos wordt geteld.

⁵ <https://www.uwv.nl/particulieren/werkloos/tijdens-ww-uitkering/detail/werken-en-een-ww-uitkering>

⁶ CBS (september 2020), Maandbericht beroepsbevolking augustus 2020.

Figuur 1.3 Aandeel 15- tot 30-jarigen in de WW-instroom en –uitstroom per seizoen

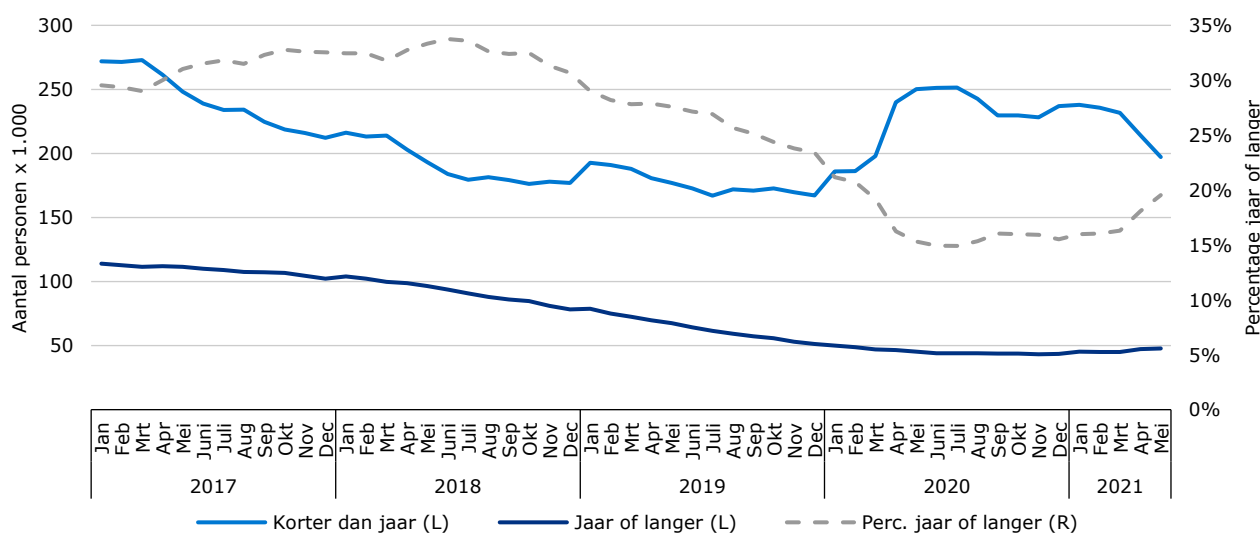
Bron: UWV

1.3. Personen met kortdurende en langdurige WW

Door de sterk toegenomen WW-instroom vanaf maart 2020 is de verhouding tussen de aantallen personen met een verstreken WW-duur van korter en langer dan een jaar ineens sterk veranderd (figuur 1.4).⁷ Tot halverwege 2018 daalde het aantal personen met een kortdurende WW-uitkering sneller dan het aantal personen met een langdurige WW-uitkering. Het percentage langdurige WW steeg daardoor (de onderbroken lijn in figuur 1.4). Daarna daalde anderhalf jaar lang het aantal personen met langdurige WW het snelst, waardoor het percentage langdurige WW afnam. Dat kwam deels doordat meer van hen werk vonden en deels door de stapsgewijze verkorting van de maximale WW-duur.

Terwijl het aantal personen met langdurige WW bleef dalen, nam tussen maart en mei 2020 het aantal personen met kortdurend WW sterk toe. Daarna begon het aantal personen met langdurige uitkeringen eerst af te vlakken, om sinds november 2020 weer licht op te lopen. In april en mei 2021 ging dat iets sneller. Omdat in diezelfde maanden de kortdurende groep duidelijk begon terug te lopen, nam het percentage personen met langdurige uitkeringen toe. In mei 2021 was het 20%, een jaar eerder nog 15%. Vlak voor de start van de coronacrisis was het 21%.

Figuur 1.4 Personen met een WW-uitkering waarvan meer of minder dan een jaar is verstreken (linkeras) en percentage jaar of langer (rechteras)

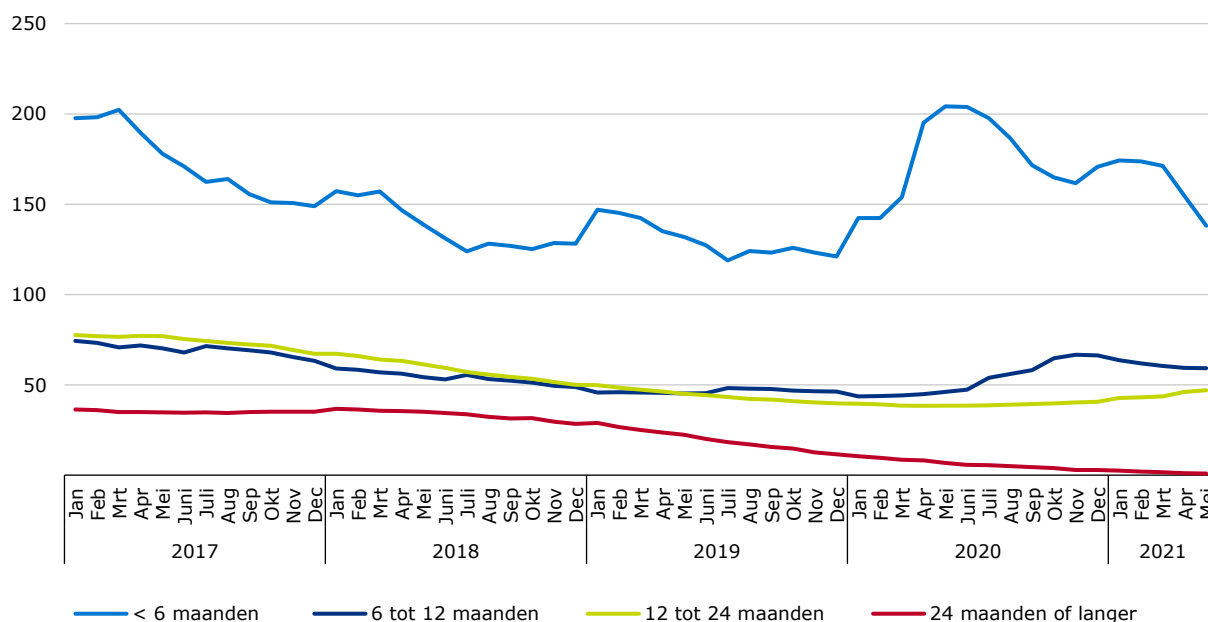

Bron: UWV

⁷ Het gaat hier dus niet om de totale WW-duur waarop iemand recht heeft, maar om de maanden daarvan die al zijn verstreken!

Figuur 1.5 geeft een gedetailleerder beeld van de verstreken WW-duur. De sterkste toename zat aan het begin van de coronacrisis bij personen met minder dan 6 maanden WW. In mei 2021 was hun aantal weer gedaald tot 32% onder het piekniveau van mei 2020. Het aantal personen met 6 tot 12 maanden WW steeg meer geleidelijk, maar lag in mei 2021 wel 29% boven het niveau van een jaar eerder. Sinds juni 2020 neemt de groep met 12 tot 24 maanden WW toe, tot 22% boven het niveau van mei 2020. De enige lijn die blijft dalen is van de personen die 24 maanden of langer een WW-uitkering hebben gehad. Hun aantal lag in mei 87% lager dan een jaar geleden. Dat komt door de stapsgewijze verkorting van de maximale WW-duur van 38 naar 24 maanden vanaf 1 januari 2016.⁸ Sinds 1 april 2019 is de maximale WW-duur 24 maanden.

Figuur 1.5 Aantal personen met een WW-uitkering naar verstreken uitkeringsduur
Aantal per maand, in duizendtallen

Bron: UWV

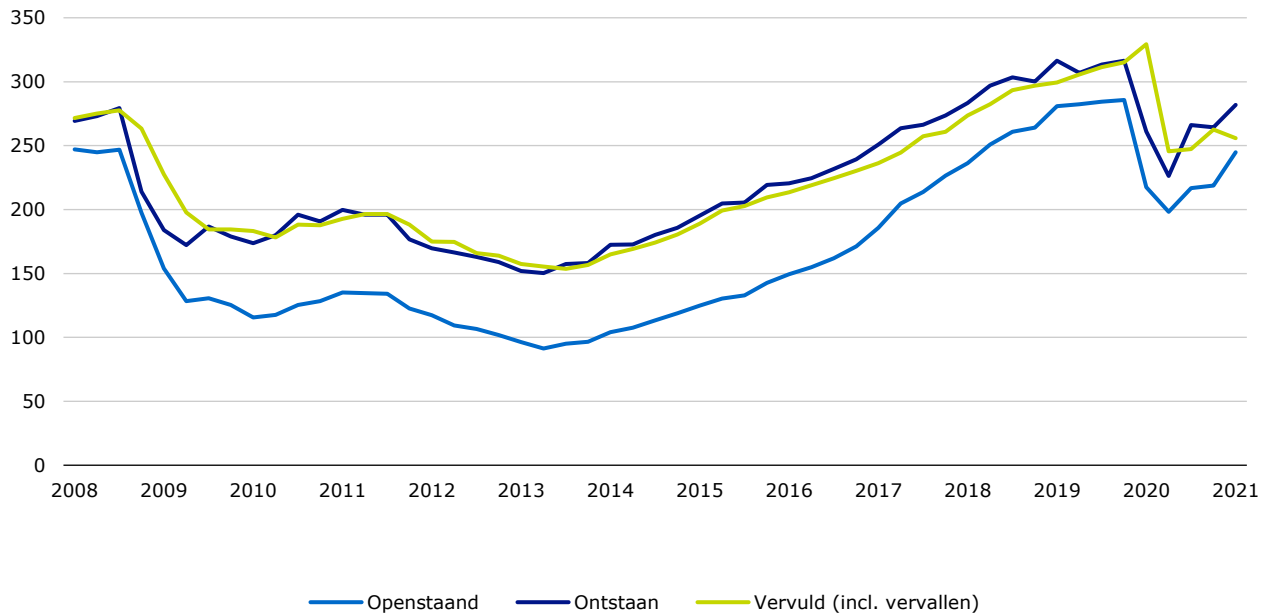
⁸ UWV (juli 2019), Duiding arbeidsmarktontwikkelingen juli 2019.

2. Vacatureontwikkelingen

2.1. Totale vacaturemarkt

Het CBS telde eind maart 2021 245 duizend openstaande vacatures. Dat zijn er 27 duizend meer dan eind maart 2020. In het eerste kwartaal van 2020 ontstonden 282 duizend nieuwe vacatures en werden er 256 duizend vacatures vervuld (inclusief vervallen vacatures).⁹

Figuur 2.1 Aantal openstaande, ontstane en vervulde vacatures (na correctie voor seizoenseffecten) per kwartaal (x 1.000)

Bron: CBS

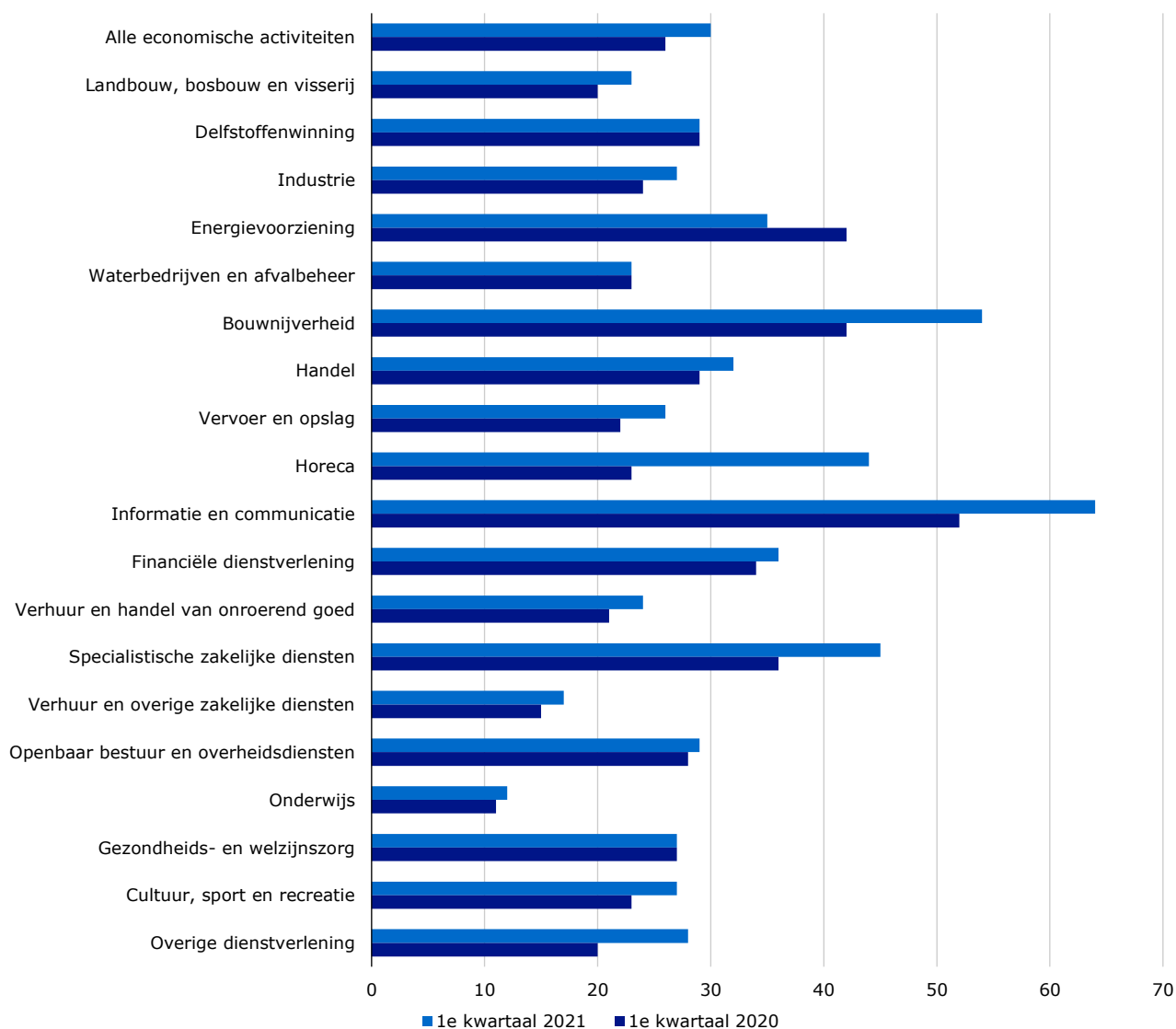
Vacaturegraad

De vacaturegraad meet het aantal openstaande vacatures per duizend banen van werknemers. Dat is een goede maatstaf om de vacatureontwikkeling per sector te vergelijken, ongeacht de omvang van sectoren. In het eerste kwartaal van 2021 is de vacaturegraad over alle sectoren gestegen naar 30 vacatures per duizend banen. Een jaar eerder lag dit aantal nog op 26. De ICT-sector heeft nog steeds de hoogste vacaturegraad: 64 vacatures per duizend banen. Een jaar geleden waren dat er 52. Ook in de horeca neemt de vacaturegraad weer toe: van 23 in het eerste kwartaal van 2020 naar 44 in het eerste kwartaal van 2021.¹⁰

⁹ CBS, Kwartaalbericht Arbeidsmarkt, 18 mei 2021.

¹⁰ CBS, Kwartaalbericht Arbeidsmarkt, 18 mei 2021.

Figuur 2.2 Vacaturegraad per bedrijfstak

Bron: CBS, bewerking: UWV.

Werkgelegenheid

Het totaal aantal banen is in het eerste kwartaal van 2021 met 16 duizend gedaald ten opzichte van het vierde kwartaal van 2020 en met 169 duizend ten opzichte van het eerste kwartaal van 2020, zo blijkt uit de tweede berekening van het CBS. Vooral het aantal werknemersbanen nam af: 16 duizend minder dan in het vorige kwartaal en 177 duizend minder dan een jaar eerder. Het aantal banen voor zelfstandigen bleef gelijk aan het vorige kwartaal en steeg met 8 duizend in vergelijking met het eerste kwartaal van 2021.¹¹

Uitzendwerk

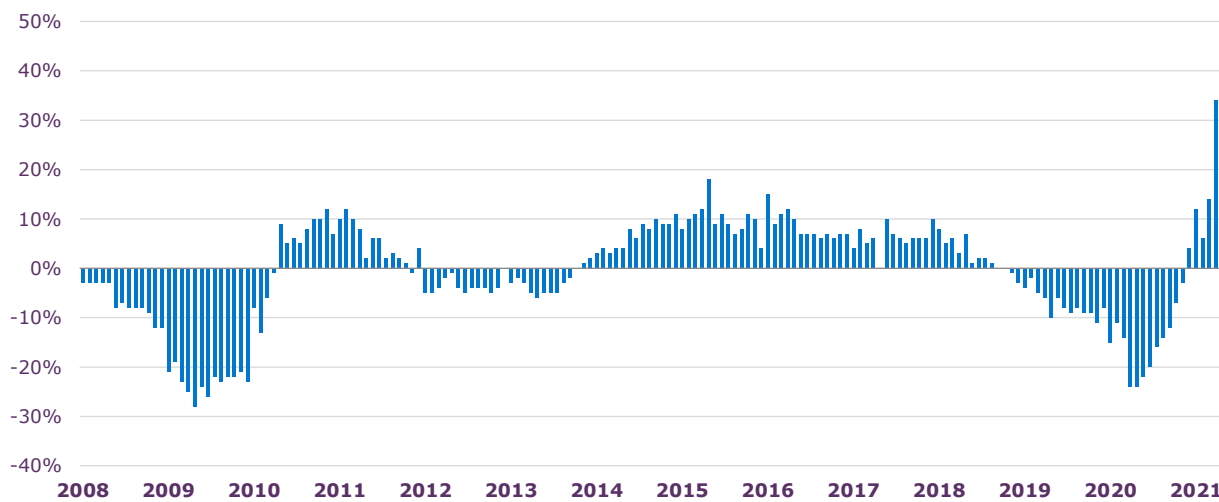
Vanaf begin november 2018¹² tot eind 2020 was het aantal door de ABU gemeten uitzenduren in elke periode lager dan in dezelfde periode van het voorgaande jaar. Sinds begin 2021 meet ABU weer een stijging van het aantal uitzenduren. Eind mei 2021 steeg het aantal uren met 39% in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Het aantal uren in de administratieve sector steeg met 61%, in de industriële sector met 24% en in de technische sector met 31%¹³. Onderstaande grafiek laat zien dat het aantal uitzenduren een graadmeter van de conjunctuur is. Als de conjunctuur aantrekt neemt als eerste de vraag naar uitzendkrachten toe. Bij verder herstel neemt ook de vraag naar vast personeel toe. Het omgekeerde zien we bij een afnemende conjunctuur, dan neemt eerst de vraag naar uitzendkrachten af, terwijl het vaste personeel zo lang mogelijk in dienst gehouden wordt.

¹¹ CBS, Economie krimpt met 0,8 procent in eerste kwartaal 2021, 24 juni 2021.

¹² Omdat de ABU per 4-weekse periode rapporteert kan een periode ook aan het begin van de maand eindigen.

¹³ ABU, Marktcijfers uitzendbranche, Uren en omzet uitzendbranche periode 5 2021.

Figuur 2.3 Uitzenduren (jaar-op-jaar mutaties)

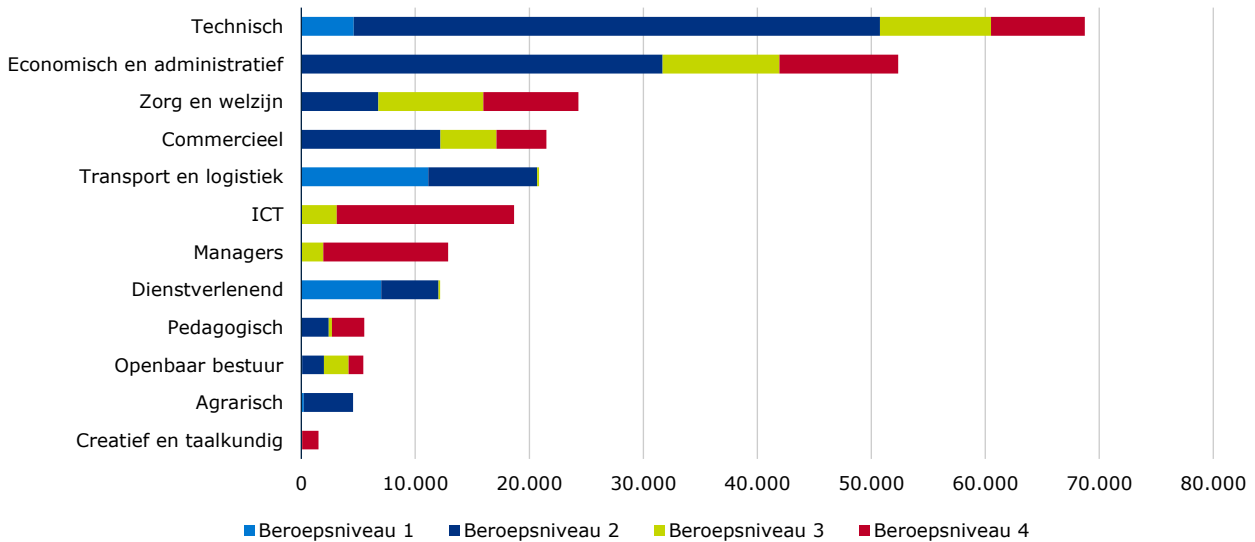

Bron: ABU, bewerking: UWV.

2.2. Vacatures naar beroepsniveau en beroepsklasse

UWV heeft op basis van gegevens van CBS en Jobfeed een schatting gemaakt van het aantal vacatures per beroepsgroep en per arbeidsmarktregio.¹⁴

Figuur 2.4 Openstaande vacatures naar beroepsklasse en beroepsniveau (1^e kwartaal 2021)

Bron: UWV

Figuur 2.4 toont de openstaande vacatures in het vierde kwartaal van 2020 naar beroepsklasse en –niveau. De indeling naar beroepsniveau is op basis van de internationale ISCO-classificatie, die een indeling van niveau in vier categorieën kent:

- Beroepsniveau 1: eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat;
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is;
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is;
- Beroepsniveau 4: zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

ISCO is een internationale classificatie. ISCO classificeert beroepen volgens de belangrijkste taken en activiteiten.

Tabel 2.1 Openstaande vacatures naar beroepsniveau (ISCO)

	Aantal 1e kwartaal 2021	Aantal 4e kwartaal 2020	Aantal 1e kwartaal 2020	Mutatie t.o.v. vorig kwartaal	Mutatie t.o.v. jaar geleden
ISCO beroepsniveau 1	23.000	22.000	27.000	5%	-15%
ISCO beroepsniveau 2	120.100	102.000	105.700	18%	14%
ISCO beroepsniveau 3	42.000	35.500	35.300	18%	19%
ISCO beroepsniveau 4	63.400	54.200	53.800	17%	18%
Totaal	248.500	213.700	221.700	16%	12%

Bron: UWV

De sterkste stijging zowel ten opzichte van het vorige kwartaal als ten opzichte van een jaar geleden is te zien bij beroepsniveau 3 (complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is). Het gaat hierbij om vakmensen uit verschillende beroepsgroepen, variërend van boekhouders, technische personeel en verpleegkundigen. Alleen bij beroepsniveau 1 (eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat) is het aantal vacatures lager dan een jaar geleden.

¹⁴ Deze aantallen zijn niet gecorrigeerd voor seizoeneffecten. Voor het CBS geeft seizoenscorrectie een zuiverder beeld van de arbeidsmarktontwikkeling. Voor een uitvoeringsorganisatie als UWV is het belangrijker om te weten hoeveel vacatures er feitelijk zijn. Bovendien worden deze vacaturecijfers als input gebruikt voor de spanningsindicator (zie Box 4.1). Het aantal vacatures per regio wordt gepubliceerd op Werk.nl, Arbeidsmarktinformatie, Regionale Maandcijfers Arbeidsmarktinformatie.

Tabel 2.2 Openstaande vacatures naar beroepsklasse (BRC)

	Aantal 1e kwartaal 2021	Aantal 4e kwartaal 2020	Aantal 1e kwartaal 2020	Mutatie t.o.v. vorig kwartaal	Mutatie t.o.v. jaar geleden
Agrarische beroepen	4.500	3.300	3.700	36%	22%
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	52.400	41.100	45.700	27%	15%
Commerciële beroepen	21.500	18.500	23.900	16%	-10%
Creatieve en taalkundige beroepen	1.500	1.400	1.200	7%	25%
Dienstverlenende beroepen	12.200	10.000	15.100	22%	-19%
Ict beroepen	18.700	15.000	14.100	25%	33%
Managers	12.900	11.000	12.500	17%	3%
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	5.400	5.000	4.600	8%	17%
Pedagogische beroepen	5.500	6.600	4.500	-17%	22%
Technische beroepen	68.700	59.900	54.800	15%	25%
Transport en logistiek beroepen	20.900	19.800	22.000	6%	-5%
Zorg en welzijn beroepen	24.300	22.200	19.600	9%	24%
Totaal	248.500	213.700	221.700	16%	12%

Bron: UWV

Bij de sterke stijging van het aantal agrarische beroepen op kwartaalbasis speelt het seizoen een belangrijke rol. In het eerste kwartaal is er ook veel vraag naar bedrijfseconomische en administratieve beroepen: financieel-administratief personeel, medewerkers klantenservice, logistiek medewerkers en specialisten bedrijfsbeheer en administratie. De vraag naar dienstverlenende beroepen neemt weer toe, maar is nog niet op het niveau van voor de coronacrisis. De sterkste toename ten opzichte van een jaar geleden is bij de ICT-beroepen (+33%), gevolgd door de technische beroepen (+25%), de creatieve en taalkundige beroepen (+25%) en de zorg en welzijn beroepen (+24%). Bij laatstgenoemde beroepsklasse gaat het vooral om verpleegkundigen en verzorgend personeel.

3. Spanningsindicator

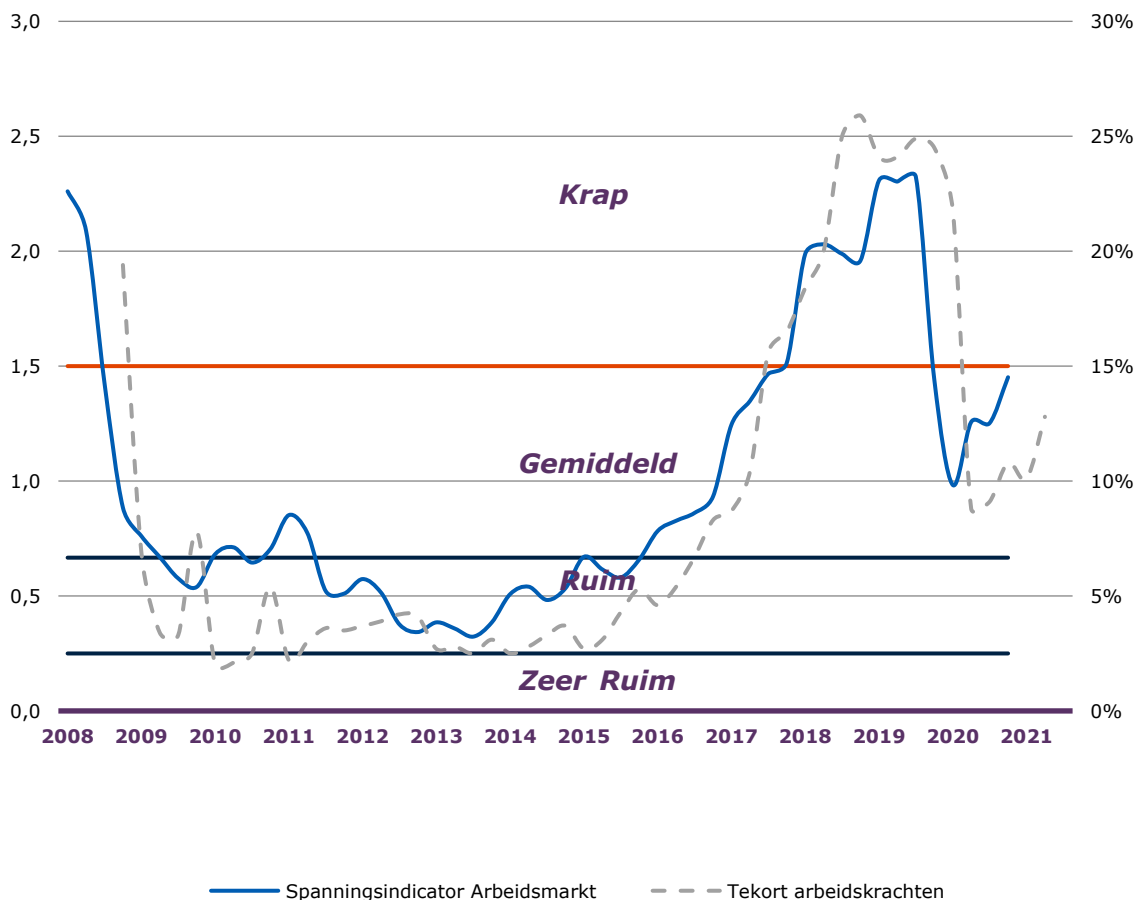
3.1. Spanning op de arbeidsmarkt

In het eerste kwartaal van 2021 nam de spanning op de arbeidsmarkt weer toe. Dat blijkt uit de spanningsindicator van UWV (de blauwe lijn in figuur 3.1). Dat is een objectieve maatstaf voor de verhouding tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt (zie voor uitleg box 4.1). Het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar is in het eerste kwartaal van 2021 ten opzichte van een kwartaal eerder ongeveer gelijk gebleven, terwijl het aantal openstaande vacatures in die periode met 16% is gestegen. Er is weliswaar nog steeds sprake van een gemiddelde spanning, maar voor veel beroepen is alweer sprake van krapte. De spanning op de arbeidsmarkt ligt weer op hetzelfde niveau als in het eerste kwartaal van 2020.

UWV verwacht dat de spanning op de arbeidsmarkt aan het eind van het 2e kwartaal 2021 weer uitkomt op het niveau van voor de coronacrisis. Tussen maart en mei nam het aantal vacatures op werk.nl namelijk sterk toe. Tegelijk daalde het aantal personen met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar. Daardoor is de verwachting dat de arbeidsmarkt weer krappere wordt in het 2e kwartaal van 2021.¹⁵

Volgens de Conjunctuur-enquête (COEN) neemt het percentage ondernemers dat belemmeringen in de bedrijfsuitvoering ervaart vanwege een tekort aan arbeidskrachten (de grijze stippellijn in figuur 3.1) in het tweede kwartaal van 2021 weer toe naar 13%. In het eerste kwartaal van 2021 was dat percentage 10%.¹⁶ De vraag naar belemmeringen in de bedrijfsvoering wordt elk kwartaal gesteld. In het eerste kwartaal van 2020 was het percentage ondernemers met belemmeringen in de bedrijfsvoering door een tekort aan arbeidskrachten nog 22%, maar in het tweede kwartaal van 2020 zakte dat percentage naar 9%.

Figuur 3.1 De ontwikkeling van de spanning op de arbeidsmarkt (linkeras) en belemmeringen door het tekort aan arbeidskrachten (rechteras)

Bron: UWV (Spanningsindicator) en COEN-enquête

¹⁵ <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/prognose-trends/arbeidsmarkt-bijna-krap-eerste-kwartaal-2021>

¹⁶ Ondernemersplein, Conjunctuurenquête Nederland (COEN), Tweede kwartaal 2021.

Box 4.1. UWV Spanningsindicator Arbeidsmarkt

UWV berekent de Spanningsindicator Arbeidsmarkt door het aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar. Deze grootheden worden gebruikt als benadering van de openstaande vraag en direct beschikbaar aanbod. De Spanningsindicator Arbeidsmarkt kan een getal opleveren tussen 0 en oneindig. Hoe hoger het getal, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers. Bij een indicator van 0 is de arbeidsmarkt zeer ruim, want er zijn geen openstaande vacatures en wel kortdurend werklozen. Bij veel openstaande vacatures ten opzichte van het aantal kortdurend werklozen is de arbeidsmarkt zeer krap. Er wordt uitgegaan van een indeling in vijf categorieën: zeer ruim, ruim, gemiddeld, krap en zeer krap. De indeling en typering zijn als volgt: 0 tot 0,25: zeer ruim; 0,25 tot 0,67: ruim; 0,67 tot 1,5: gemiddeld; 1,5 tot 4,0: krap; 4,0 of meer: zeer krap. Deze grenzen zijn bepaald door een tijdreeksanalyse uit te voeren.

Het CBS heeft ook een spanningsindicator. CBS meet het aantal vacatures per 100 werklozen. Uitsplitsing naar beroep en arbeidsmarktregio is echter niet mogelijk.

3.2. Spanning naar beroep

Tabel 3.1 Spanningsindicator per beroepsniveau (ISCO)

	1e kwartaal 2021		4e kwartaal 2020	
	Spanning	Typering	Spanning	Typering
ISCO beroepsniveau 1	1,03	gemiddeld	1,03	gemiddeld
ISCO beroepsniveau 2	1,63	krap	1,45	gemiddeld
ISCO beroepsniveau 3	1,85	krap	1,57	krap
ISCO beroepsniveau 4	1,93	krap	1,55	krap
Totaal	1,45	gemiddeld	1,25	gemiddeld

Bron: UWV

De spanning op de arbeidsmarkt is alleen op het eerste beroepsniveau gelijk gebleven aan vierde kwartaal van 2020. Op de andere beroepsniveaus nam de spanning toe. Op beroepsniveau 2 was de spanning vorig kwartaal nog gemiddeld (1,45), maar in het eerste kwartaal van 2021 is ook op dit niveau sprake van krapte (1,63). Op beroepsniveau 3 en 4 was er vorig kwartaal ook al sprake van krapte. Op beroepsniveau 3 nam de spanning verder toe van 1,57 naar 1,85 en op beroepsniveau 4 van 1,55 naar 1,93. Op beroepsniveau 4 is de spanning ook hoger dan in het eerste kwartaal van 2020: een stijging van 1,69 naar 1,93. De stijging op beroepsniveau 4 is het sterkst bij hogere functies in de ICT en het openbaar bestuur en bij gespecialiseerd verpleegkundigen.

Tabel 3.2 Spanningsindicator per beroepsklasse (BRC)

Spanningsindicator 1e kwartaal 2021	Spanning	Typering
Agrarische beroepen	1,42	gemiddeld
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	1,72	krap
Commerciële beroepen	1,14	gemiddeld
Creatieve en taalkundige beroepen	0,39	ruim
Dienstverlenende beroepen	0,68	gemiddeld
Ict beroepen	5,91	zeer krap
Managers	1,11	gemiddeld
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	1,82	krap
Pedagogische beroepen	1,06	gemiddeld
Technische beroepen	2,53	krap
Transport en logistiek beroepen	1,39	gemiddeld
Zorg en welzijn beroepen	2,03	krap
Totaal	1,45	gemiddeld

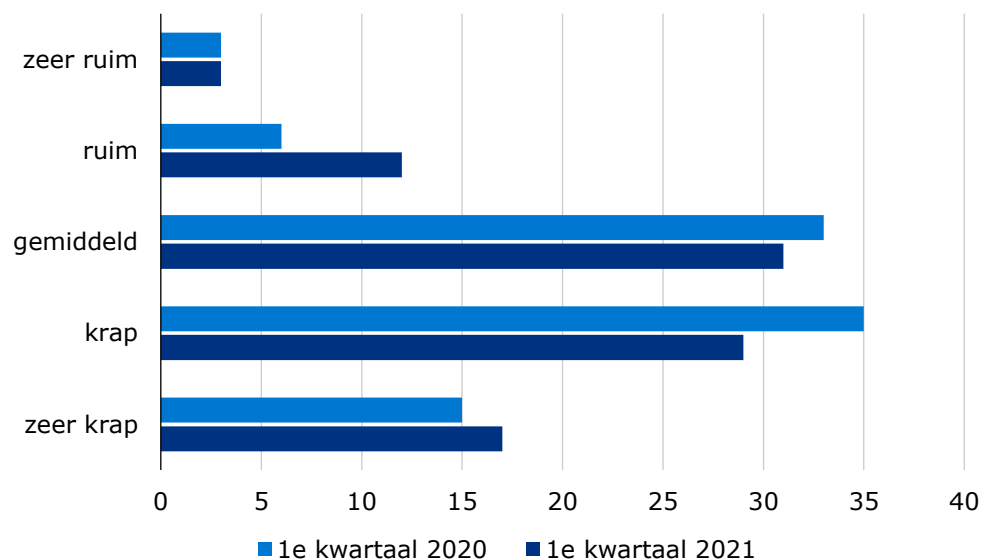
Bron: UWV

In de meeste beroepsklassen is de spanning op de arbeidsmarkt in vergelijking met het vierde kwartaal van 2020 toegenomen. Alleen bij de pedagogische beroepen en de transport en logistiek beroepen is de spanning licht gedaald. In vergelijking met het eerste kwartaal van 2020 zijn de verschillen groter: in de meeste beroepsklassen is de spanning op de arbeidsmarkt toegenomen, maar in vier beroepsklassen is de spanning juist afgenomen. De grootste getalsmatige afname is bij de dienstverlenende beroepen: de spanning nam af van 1,33 naar 0,68. De dienstverlenende beroepen hebben het meeste te maken gehad met de contactbeperkende maatregelen van de overheid.

De arbeidsmarkt voor creatieve en taalkundige beroepen was ook in het eerste kwartaal van 2020 ruim (0,34), maar sinds de sterke daling in het tweede kwartaal van 2020 naar zeer ruim (0,21) is de spanning toch weer wat toegenomen (0,39). Maar de arbeidsmarkt voor creatieve en taalkundige beroepen is nog steeds ruim.

De BRC-indeling kent 12 beroepsklassen, die weer zijn onderverdeeld in beroepsgroepen. Ook binnen de beroepsgroepen zijn er verschuivingen. 14 beroepsgroepen hebben een krappere typering dan vorig kwartaal, 3 beroepsgroepen hebben een ruimere typering. De vergelijking met het eerste kwartaal van 2020 laat een gemengd beeld zien. Er zijn 15 beroepsgroepen met een ruimere typering, 9 met een krappere (zie figuur 3.2).

Figuur 3.2 Aantal BRC-beroepsgroepen per typering spanningsindicator

Bron: UWV

Enkele voorbeelden van beroepsgroepen waar de arbeidsmarkt in het eerste kwartaal van 2021 zeer krap is, zijn de technische beroepen (zoals machinemonteurs, elektriciens en elektronikamonteurs, loodgieters en pijpfitters), software- en applicatieontwikkelaars, verpleegkundigen en gespecialiseerd verpleegkundigen.

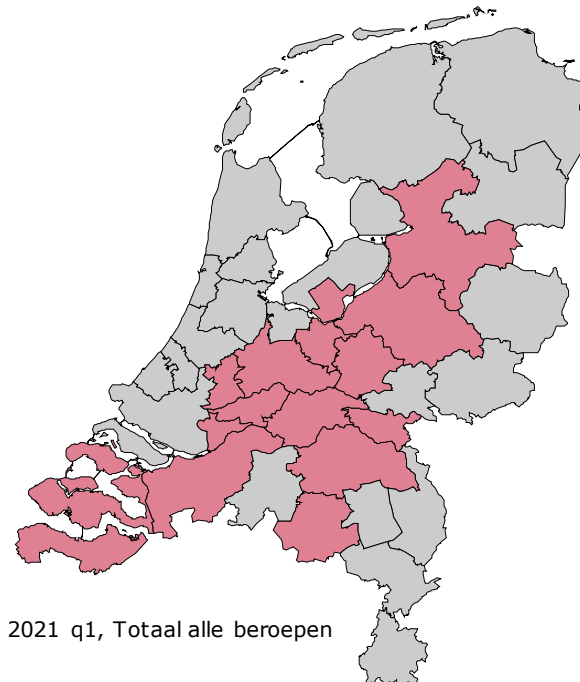
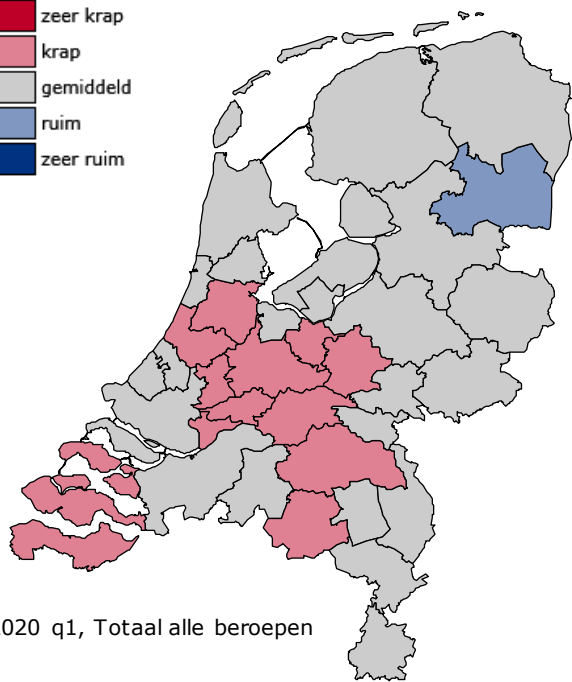
3.3. Spanning naar arbeidsmarktregio

Figuur 3.3 laat zien dat het aantal regio's waar de arbeidsmarkt krap is in vergelijking met het eerste kwartaal van 2020 is toegenomen. Er zijn vijf regio's waar de spanning op de arbeidsmarkt toenam: Drenthe, Regio Zwolle, Stedendriehoek en Noordwest Veluwe, Rijk van Nijmegen en West-Brabant. Daar staat tegenover dat er twee regio's zijn waar de spanning in vergelijking met een jaar geleden is afgenomen: Groot Amsterdam en Holland Rijnland. In veertien regio's is de arbeidsmarkt inmiddels weer krap te noemen. In de regio Midden Utrecht is de spanning op de arbeidsmarkt het grootst.

Figuur 3.3 Spanningsindicator per arbeidsmarktregio

Spanningsindicator arbeidsmarkt

- zeer krap
- krap
- gemiddeld
- ruim
- zeer ruim

Bron: UWV

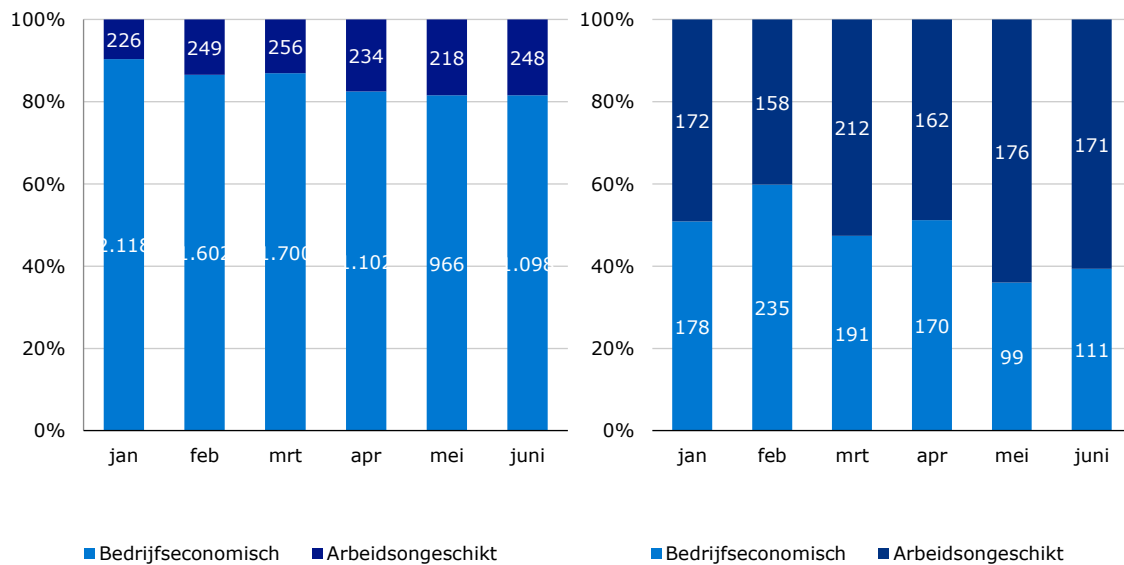
Bijlage I Ontslagvergunningen

In het eerst halfjaar van 2021 is het aantal ontslagaanvragen 27% lager dan in dezelfde periode van 2020. Het aantal ontslagaanvragen om bedrijfseconomische redenen is 28% lager. Het aantal verleende ontslagvergunningen is in de eerste zes maanden van 2021 1% hoger dan in dezelfde periode van 2020.

De meeste ontslagaanvragen om bedrijfseconomische redenen kwamen vanuit de industrie, de handel en de zakelijke dienstverlening.¹⁷

Figuur I.1 laat het aantal ingediende ontslagaanvragen en verleende ontslagvergunningen van de afgelopen half jaar zien.

Figuur I.1 Ingediende ontslagaanvragen (links) en verleende ontslagvergunningen (rechts) in de afgelopen maanden

Bron: UWV

Bij ontslag vanwege bedrijfseconomische redenen wordt doorgaans eerst een voorlopige aanvraag gedaan. De werkgever gaat dan het gesprek aan met de werknemer en vervolgens worden alle afspraken over het ontslag en de financiële vergoeding schriftelijk vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst. De ontslagaanvraag wordt dan ingetrokken. Indien de werknemer bezwaar maakt tegen het ontslag volgt een verdere procedure bij de rechter. Vanwege het intrekken van voorlopige ontslagaanvragen ligt het aantal verleende ontslagvergunningen vrijwel altijd lager dan het aantal ontslagaanvragen.

¹⁷ <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/ontslag>

Colofon

Uitgave

UWV *Arbeidsmarktinformatie- en advies*, 8 juli 2021

Postadres

Postbus 58285
Postcode 1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Annelies Boerdam
annelies.boerdam@uwv.nl

Voor persvragen kunt u terecht bij onze woordvoerders via 020 687 5185.

Auteurs

Feike Reitsma
Annelies Boerdam
Sake Wagenaar

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2021

De kennispublicaties van UWV hebben betrekking op vier gebieden. Deze kennen een eigen kleurcodering. Zo kunt u snel zien op welk gebied een publicatie betrekking heeft:

ontwikkelingen in de sociale zekerheid

arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie

verder professionaliseren van de dienstverlening

financiële aspecten van de sociale zekerheid

